Peter, eerst en vooral, wat is de inzet van de verkiezingen in Antwerpen?

Peter Veltmans: De media doen het voorkomen alsof de inzet van de verkiezingen in Antwerpen louter de naam is van de toekomstige burgemeester. Dat is erg handig voor die media, want dan hoeven ze zich niet te verdiepen in de echte problemen van de stad en haar inwoners. Bovendien kunnen ze zo de campagne verslaan als een spannende tweestrijd tussen de zittende burgemeester, Patrick Janssens, en zijn uitdager, Bart De Wever. Nochtans, als we wat verder kijken dan onze neus lang is, dan zien we dat de programma’s van beide ‘kemphanen’ niet meer zijn dan de twee kanten van een en dezelfde medaille. Het zijn beiden overtuigde aanhangers van het neoliberalisme. Ze vinden allebei dat wie wil spreken over rechten, eerst ook maar eens moet bewijzen dat hij of zij zich ook houdt aan vermeende plichten.

Ze zijn ook allebei even onduidelijk over de enorme sociale uitdagingen waar Antwerpen mee geconfronteerd wordt en hoe ze die gaan aanpakken. Iedereen weet bijvoorbeeld dat de financiële middelen erg beperkt zullen zijn. Wat men daaraan gaat doen, daarover hoor je vrijwel niets. Daarin staan ze overigens niet alleen: OpenVLD net als Vlaams Belang zijn in hetzelfde bedje ziek. De werkelijke inzet van deze verkiezingen draait dan ook rond de vraag wie de gevolgen van de kapitalistische crisis (ook) in Antwerpen zal betalen: de sociale meerderheid van de bevolking of de gefortuneerde minderheid.

Wat zijn die enorme sociale uitdagingen?

Peter Veltmans: Het is zo dat men voorziet dat de bevolking van Antwerpen de komende 10 à 20 jaar met zo’n 100.000 mensen zal aangroeien. Dat is zo omwille van 5 redenen: (a) de mensen leven langer, (b) ze hebben ook meer kinderen, (c) er is in plaats van een stadsvlucht uit de stad een ‘omgekeerde migratie’ bezig van de rand rond de stad terug naar de stad zelf, (d) de Europese eenmaking en de uitzichtloze situatie in grote delen van Oost-Europa zorgt voor toenemende inwijking vanuit die streken en (e) er is door de nefaste gevolgen van de kapitalistische globalisering een blijvende migratie vanuit het Zuiden. Op zich hoeft dat allemaal niet voor onoverkomelijke problemen te zorgen, als… men er zich op voorbereidt.

Dat is echter niet het geval. Daardoor zien we nu al grote tekorten opduiken op het vlak van kinderopvang, huisvesting, onderwijs en jobs. Ook wordt de stad geconfronteerd met snel stijgende pensioenlasten. Daarbovenop komt nog eens het probleem van het verkeersvraagstuk. Die mobiliteitscrisis zorgt niet alleen voor overvolle wegen, maar houdt ook een groot en groeiend gevaar in voor de volksgezondheid. De aanhoudende files zorgen immers voor enorme hoeveelheden fijn stof. Om nog maar te zwijgen over de geluidsoverlast. Last but not least is er de vraag waar men het geld vandaan gaat halen om oplossingen voor deze problemen ook daadwerkelijk te financieren.

Wat heeft je er toe aangezet om kandidaat te zijn voor Rood! in Antwerpen?

Peter Veltmans: Ik volg de lokale politiek in Antwerpen al vele jaren. Meer bepaald heb ik me toegelegd op het heikele thema van de stadsfinanciën. De financiële toestand van de stad is inderdaad problematisch. Enerzijds omdat de stad nog steeds een enorme schuldenlast van meer dan een miljard euro torst. Die schulden werden gecreëerd in de jaren ‘50, ‘60 en ‘70, voornamelijk om de haven uit te bouwen. De haven is daarmee groot en winstgevend geworden, maar… ze

draagt nauwelijks bij tot de afbetaling van de schuld. De enorme inspanningen die jarenlang gedaan werden om de afbetalingen van intresten en kapitaal te kunnen volhouden, betekenden ook dat er zo goed als geen ruimte was om een eigen beleid te voeren, laat staan een sociaal beleid. Jarenlang heeft men dit probleem in toom kunnen houden via investeringen en andere tussenkomsten vanuit de Vlaamse overheid. Die periode loopt nu echter ten einde. Het besparingsbeleid op alle niveaus doet Antwerpen dan ook geen goed. De komende jaren zal de stad dan ook geconfronteerd worden met een enorm financieel probleem. Er is met het huidige beleid simpelweg geen geld voor een beleid dat de sociale uitdagingen wil aanpakken. Toen we binnen Rood! aan het werken waren aan ons programma voor Antwerpen, heb ik (samen met andere kameraden) vooral die kwestie uitgewerkt. Van daar uit was het een logische stap om ook kandidaat te zijn op de lijst van Rood! in Antwerpen – waar ik woon – om dat programma ook actief te kunnen verdedigen.

Waarom vind je het belangrijk dat iemand van de SAP op de lijst staat?

Peter Veltmans: Het is duidelijk dat de linkerzijde met een zeer groot probleem zit in Vlaanderen. De arbeidersbewegingen – ACV evengoed als ABVV – hebben geen politieke vrienden meer. Bovendien walst de rechtse, neoliberale politiek ook andere sociale bewegingen plat. Er is dus nood aan een politiek alternatief ter linkerzijde. Zo’n alternatief kan er alleen maar komen als we de krachten bundelen. Bij de oprichting van Rood! werd duidelijk gemaakt dat het niet de bedoeling was om een zoveelste linkse splinterclub op te richten. Evenmin eigent Rood! zich de zogenaamd enige echte waarheid toe. Wel wil Rood! ijveren voor de totstandkoming van een nieuwe, linkse partij met massa-aanhang. Vanuit die pluralistische visie wil Rood! dan ook bijdragen tot vereniging van de linkerzijde (al zal daar nog veel werk en moeite aan besteed moeten worden). Met de SAP willen we – net als andere linkse krachten – dat perspectief ondersteunen. Logisch, want het is ook ons perspectief. Vandaar dat we ons engageerden binnen Rood!. Logisch gevolg daarvan is dat we ook een kandidaat naar voor schuiven op de lijst voor de gemeenteraad.

Hoe verloopt de verkiezingskampanje tot nu toe?

Peter Veltmans: De campagne verloopt al bij al vrij goed. Al is het niet eenvoudig, omdat de media (zoals gezegd) de dingen liever voorstellen als een simplistische tweestrijd tussen twee kandidaat-burgemeesters. De uittredende meerderheid (waar beide kandidaat-burgemeesters deel van uitmaken!) wou het ons ook nog wat moeilijker maken, door ervoor te zorgen dat er geen publieke aanplakborden meer zouden zijn. Dankzij de tussenkomst van Rood! bij de provinciegouverneur en bij de rechtbank hebben we dat ondemocratische plan gelukkig kunnen verijdelen. Via die actie konden we ook in de lokale media doordringen. Blijkbaar vinden sommigen dat niet zo leuk, want nu lijken we her en der geweerd te worden uit sommige debatten.

Kan je de krachtlijnen van Rood! even verduidelijken? Peter Veltmans: Allereerst is het belangrijk om te weten dat Rood! een degelijk en volwaardig programma uitgewerkt heeft. Je kan dat programma hier downloaden.

Natuurlijk is het onmogelijk om dit programma van pakweg 30 pagina’s te doen lezen door de 380.000 kiezers die Antwerpen rijk is. Daarom spitsen we onze campagne voornamelijk toe op 10 speerpunten. Die zijn:

1. Meer investeren in sociale woningen (min. 25.000) van goede kwaliteit en verspreid over de hele stad.
2. Verhogen van het budget van het stedelijk onderwijs en het OCMW met 10%; Kwaliteitsvol en toegankelijk onderwijs voor iedereen; Gegarandeerde ondersteuning voor mensen die het moeilijk hebben.
3. Creëren van 5000 nieuwe plaatsen in de openbare kinderopvang om gratis en kwaliteitsvolle opvang te voorzien voor elke baby en peuter in de eigen buurt.
4. Investeren in openbaar vervoer om het aanbod fors uit te breiden en gratis te maken; bus en tram als sleutel van een beter mobiliteitsplan in de stad.
5. Geen Oosterweelverbinding maar het meccano-tracé uitvoeren; met inspraak van alle

betrokkenen en met respect voor leefbaarheid van stad en rand.
6. Werk maken van kwaliteitsvolle tewerkstelling bij de stad en het herstel van degelijke openbare dienstverlening.
7. Democratie van de wijk tot ‘t Schoon Verdiep: reële inspraak van de bevolking in de beleidsbeslissingen, verkozen wijkcomités met bevoegdheden, stop de GAS(=’pest’)-boetes.
8. Stop uitsluiting, discriminatie en racisme! Voor praktijktests bij interimkantoren, huisvestingsmaatschappijen en uitgaansgelegenheden. Voor meer diversiteit in het politiekorps.
9. Uitbreiden van betaalbare ontspannings- en uitgaansmogelijkheden: meer jeugdhuizen en financiële ondersteuning van jongeren met ideeën en initiatieven.
10. Stopzetten van de terugbetaling van de stadsschuld (opbrengst: 52 miljoen euro/jaar) en een halt aan peperdure prestigeprojecten.

Wie een beetje bekend is met de inhoud van de lokale politieke uitdagingen in Antwerpen, kan meteen zien dat we het hele gamma ervan bestrijken. Met concrete, haalbare, maar vooral ook sociale oplossingen.

Rood! komt zelfstandig op in Antwerpen. Waren er nog andere mogelijkheden? Want de punten die Rood! verdedigt worden toch ook door bijvoorbeeld PVDA+ gedeeld, niet?

Peter Veltmans: De beslissing om zelfstandig met een lijst op te komen in Antwerpen was niet de eerste keus van Rood!. We hadden allemaal veel liever onder een breder samenwerkingsverband naar de kiezer gegaan. Stel bijvoorbeeld dat sociale bewegingen zoals Ademloos en stRaten-Generaal, al dan niet samen met actieve vakbondskernen, zelf op het politieke terrein waren getreden. Dan hadden we ineens een lijst gehad waar we met de gehele linkerzijde probleemloos achter hadden kunnen gaan staan. Dat zou veel zaken overigens ook veel duidelijker gemaakt hebben. Zo stellen we bijvoorbeeld vast dat het Meccano-tracé – de enige echt goede oplossing voor het mobiliteitsvraagstuk in Antwerpen – momenteel verdedigd wordt door drie progressieve of linkse formaties (Rood!, de PVDA en Groen). Het zou natuurlijk veel beter geweest zijn indien er maar een linkse lijst was geweest, zeker als die tot stand was gekomen onder impuls van de sociale bewegingen.

Helaas, het is anders gelopen. Ondanks verschillende pogingen en meerdere gesprekken, bleek het water steeds te diep. De groenen maakten zich er nog het snelst vanaf. Naar de media toe benadrukten ze de meningsverschillen met Rood! omtrent de hoofddoekkwestie, maar die kwestie komt in de huidige campagne nauwelijks aan bod. Feitelijk waren ze alleen geïnteresseerd in een kandidaat, die wat linkse stemmen voor hun lijst zou kunnen aantrekken, zonder dat die kandidaat er zelf veel aan zou hebben. De PVDA zei wel dat ze voorstander waren van een kartel, maar in de praktijk wilden ze de kandidaten van Rood! op zo’n kartellijst alleen maar marginale, quasi onzichtbare plaatsen geven. Daarmee zou Rood! herleid worden tot een soort aanhangsel van PVDA+. Iets wat absoluut onverkoopbaar is bij de achterban van Rood!. Het is ook niet zo dat het programma van Rood! helemaal identiek is aan dat van de PVDA. Zo spreekt Rood! wél over de bevriezing van de afbetaling van de schuldenlast van Antwerpen, terwijl de PVDA daar zedig over zwijgt. Overigens moet ik zeggen dat Rood! zelf al een vorm van linkse samenwerking is. Niet minder dan vier verschillende stromingen herkennen zich in Rood! en maken er integraal deel van uit: het voormalige sp.a-Rood; de LSP, de SAP en tal van individuele activisten. Het kan natuurlijk altijd beter, maar toch: een eerste aanzet werd alvast gemaakt.

Waarom is er in Antwerpen niet tot een soort eenheidslijst met de PVDA kunnen komen?

Peter Veltmans: Eerlijk gezegd wordt ik het een beetje moe om het steeds maar te moeten hebben over de perikelen met de PVDA. Men vraagt toch ook niet aan de neoliberalen van N-VA, CD&V, sp.a en tutti quanti waarom ze geen gemene zaak maken met OpenVLD? Maar goed, wat de PVDA betreft: deze organisatie is er blijkbaar heilig van overtuigd dat zij – en zij alleen! – de toekomst van links in zich draagt. Zo beantwoordde de voorzitter van de PVDA onlangs een vraag van een journalist naar linkse eenheid met de stelling dat die eenheid “reeds bereikt is, in de rangen van de

PVDA”. Dergelijke antwoorden tonen beter dan wat ook aan dat de PVDA een monolithische opvatting heeft over het begrip ‘linkerzijde’. Eigenlijk suggereert de PVDA dat alleen zijzelf ‘echt’ links is. Al de anderen doen er dan niet echt meer toe. Daarop voort bordurend wekt de PVDA de indruk dat de heropstanding van de linkerzijde in ons land er alleen maar zal komen als iedereen zich schaart achter haar electoraal vaandel. In mijn ogen spreekt daaruit een gebrek aan politieke maturiteit.

De meningsverschillen tussen de verschillende stromingen ter linkerzijde hebben immers veel te maken met het verschillende traject dat ze doorlopen hebben. Wie wil dat links opnieuw sterk wordt in dit land, doet er dan ook goed aan om te trachten die verschillende trajecten te doen samenvloeien. Dat vereist echter dat men bereid is af te stappen van het eigen grote gelijk én met een kritische blik wil kijken naar de onvolmaaktheden van het eigen traject of verleden. De leiding van de PVDA is blijkbaar onvoldoende in staat om die twee dingen te doen. Ze kan niet boven zichzelf uit stijgen door deel te nemen aan een werkelijke vereniging van de gehele linkerzijde én ze maakt (vooralsnog?) geen echte balans op van haar eigen, in het stalinisme geworteld, dogmatisch sektarisme. Zo’n balans is nochtans noodzakelijk om werkelijk van diepgaande vernieuwing te kunnen spreken. Ik kan mij overigens niet van de indruk ontdoen dat leden of aanhangers van de PVDA het zelden hebben over de inhoud. Hun campagnemateriaal blijft over het algemeen vrij vaag en in de praktijk beperken ze hun argumentatie meestal door te verwijzen naar hun eigen omvang. Naar mijn gevoel probeert de PVDA vooral niet al te precies haar project te omschrijven, in de hoop zo makkelijker de nodige aanhang te verwerven (die nodig is om een zetel te halen). Ik vind dat een gemiste kans om bij te dragen aan een vernieuwing van links in Vlaanderen. Want laten we wel wezen: als de linkerzijde wil uitgroeien tot een reëel alternatief voor de gevestigde orde, dan kan dat niet gebeuren op dezelfde wijze als bij Rechts. In tegenstelling tot de rechterzijde, dient links wel degelijk het bewustzijn – met andere woorden: het inzicht! – van de massa der bevolking te vergroten. Om dat te kunnen doen, moeten we de dingen geduldig blijven uitleggen. Dat vraagt misschien heel veel werk en het zal misschien ook heel lang duren, maar er is geen andere weg.

Verzwakt deze verdeeldheid de linkerzijde niet in grote mate?

Peter Veltmans: Natuurlijk. Het is echter – vrees ik – een fase die we door moeten. Als duurt het al wel heel lang…

Je lag mee aan de basis van het verkiezingssucces van BSV (20 jaar gelden) met drie verkozenen via een kartelformule met Agalev. De PVDA wou geen 'BSV-ke bis 'doen. Hebben ze schrik van deze formule?

Peter Veltmans: Dat kan je beter aan hen vragen. Vanuit de SAP hebben wij zelf het voorstel gelanceerd om een echte kartellijst te vormen tussen Rood! en de PVDA, waarbij Rood! niet zou ‘meesurfen’ op de naambekendheid van PVDA-kandidaten op de kop van de lijst, maar in staat zou zijn om in het kader van een kartel op eigen kracht de nodige steun in stemmen te verwerven. Daarvoor moest Rood! natuurlijk wel zichtbaar op de kartellijst aanwezig kunnen zijn, bijvoorbeeld door het vormen van een blok kandidaten onderaan de gezamenlijke lijst. Het feit dat de PVDA daarop antwoordde met ‘we gaan geen BSV-ke bis doen’, bevestigt in mijn ogen het gebrek aan politieke maturiteit én aan inzicht in de nood aan politiek pluralisme ter linkerzijde.

Wie Antwerpen langs de zijkant volgt merkt dat het boegbeeld van Rood!, Erik De Bruyn, zich wat op de achtergrond houdt. Of is dit niet correct?

Peter Veltmans: Nee, dat is niet correct. Kijk, in een normaal land zou iemand, die bereid is om te zetelen in een gemeenteraad die beslist over het lot van meer dan een half miljoen mensen, daarvoor een redelijke verloning krijgen (dat is overigens ook de enige manier om ervoor te zorgen dat zo’n gemeenteraadslid ook onafhankelijk van allerlei lobbies zijn job kan uitoefenen). In dit land is dit niet zo. Van de zitpenningen kan je in het geheel niet overleven. Vermits Erik De Bruyn in het geval hij verkozen zou worden, als stedelijk milieuambtenaar politiek verlof zou moeten nemen, zou

hij daarmee zo goed als zonder inkomen vallen. Liever dan zijn kiezers iets voor te liegen door lijsttrekker te zijn om uiteindelijk bij gebrek aan inkomen toch niet te kunnen zetelen, heeft hij er daarom voor gekozen om lijstduwer te zijn. Dat wil echter niet zeggen dat Erik aan de zijkant staat in de campagne. Integendeel! Hij draagt meer dan zijn steentje bij, zowel intern als in de campagne Overigens zou ik durven waarschuwen voor het al te makkelijk zwaaien met het moraliserende vingertje: in Frankrijk heeft onze kameraad Olivier Besançenot bijvoorbeeld doelbewust een stap opzij gezet als ‘boegbeeld’ van de Nouveau Parti Anticapitaliste. De hang naar ‘boegbeelden’ vloeit vooral voort uit de behoeften van de kapitalistische mediabedrijven. Wij socialisten zouden daar beter omzichtig mee omspringen.

In je artikel dat je schreef voor de Volksgazet van 1 mei pleitte je voor een socialistisch stadsbestuur om aan de enorme sociale noden te voldoen. Wat bedoel je daarmee?

Peter Veltmans: Daarmee wordt bedoeld dat de belangen van de gewone mensen voor ons op de eerste plaats komen. Anders gezegd: de sociale noden moeten aangepakt en opgelost worden! Ook als dat betekent dat het havenbedrijf en de grote bedrijven veel meer moeten bijdragen aan de stadsbegroting. Ook als dat betekent dat de huisjesmelkers onteigend worden. Ook als dat het nodig maakt om de afbetaling van de schuldenlast te bevriezen. Ook als dat betekent dat die schuldenlast grondig doorgelicht wordt, zodat we kunnen aantonen wie er al die jaren van geprofiteerd heeft. Ook als dat betekent dat we de confrontatie met de Vlaamse en/of federale regering zouden moeten aangaan. Kortom: een socialistisch stadsbestuur kiest even radicaal voor de belangen van de sociale meerderheid, als de neoliberalen van allerlei slag vandaag kiezen voor de belangen van de sociale minderheid.

Als je de opiniepeilingen mag geloven staat Rood! er niet zo goed voor. Merk je dat ook in de gesprekken die je met de mensen op de straat voert?

Peter Veltmans: Zoals Hugo Schiltz destijds terecht opmerkte: “De prijzen worden uitgedeeld aan de meet”. Die ‘meet’ is er pas op 14 oktober en geen dag eerder. Overigens moet ik toch ook doen opmerken dat de peilingen er in het verleden zo goed als altijd volstrekt naast gezeten hebben. Het feit dat de media in ons land grotendeels in handen is van machtige kapitaalgroepen zou ons er ook toe moeten aanzetten om zeer omzichtig om te springen met deze gepropageerde gegevens. Het risico op volksverlakkerij is al te groot.

De PVDA mikt in Antwerpen op een zetel in de gemeenteraad. Ik heb geen glazen bol, maar denk jij dat dit realistisch is?

Peter Veltmans: Ik ben madame Blanche niet. (lacht)

Stel dat dit niet lukt en Rood! heeft ook geen goede score, zal dit effect hebben op eventuele gesprekken voor één links alternatief, waar Bruno Verlaect (AC) het enkele jaren gelden over had?

Peter Veltmans: Wie zal het zeggen: als ons kat een koe was, konden we ze melken onder de tafel, niet? Vandaag dient elke linkse kiezer in Antwerpen zich de vraag te stellen wat er het beste is: een overwinning van Patrick Janssens, die dan onmiddellijk een coalitie zal sluiten met N-VA; een overwinning van Groen, die dan onmiddellijk zal ingaan op de aanzoeken om een coalitie te vormen met de Stadslijst, de N-VA of zelfs met beiden, een overwinning van het monolithische project van de PVDA of een stap voorwaarts voor het pluralistische linkse project van Rood!. Elk van deze mogelijkheden zal een negatief effect hebben op de toekomst van de linkerzijde, behalve de laatste. Wij hebben onze keuze gemaakt.

Rood! mikt met haar programma, geschiedenis en uitstraling exclusief op mensen uit de socialistische hoek (vakbond, ex-spa'ers, mutualiteit), is dit geen handicap in Vlaanderen?

Peter Veltmans: Dat is onjuist. Er zijn in Rood! bijvoorbeeld evengoed mensen actief met wortels in

de christelijke arbeidersbeweging. Of in bewegingen en organisaties die ontsnappen aan deze klassieke indelingen, zoals bijvoorbeeld in de armenbeweging, in de voedselhulp, in diverse wijkwerkingen, in de Occupy-beweging, enz. Anderzijds kunnen we er natuurlijk niet om heen dat een werkelijk antwoord op de sociale uitdagingen die de kapitalistische crisis veroorzaakt, niet anders kan zijn dan… socialistisch. Het heeft geen zin dat onder stoelen of banken te steken. Ook op dat vlak moeten we stap voor stap dit bewustzijn – of zo je wil dit inzicht – binnen brengen bij brede lagen van de bevolking. En dat kan alleen maar door het (geduldig) uit te leggen, ook als dat – op het eerste gezicht – wat moeilijk ligt.

In 2014 zijn het parlementsverkiezingen. Vaak is Antwerpen een 'voorloper' van politieke veranderingen, ten goede en ten kwade. Welke rol zie je voor Rood! weggelegd de komende twee jaar?

Peter Veltmans: Ik zou niet alleen spreken over de komende twee jaar. De sociale noden zullen niet vanzelf verdwijnen. Integendeel: ze zullen alleen maar groter worden. Er zal dan ook vooral veel strijd gevoerd worden de komende jaren. Het lijkt mij dan ook uiterst belangrijk dat er een kracht is die aan die strijd ook politiek uitdrukking tracht te geven. Die actief wil werken aan het verdiepen van het inzicht in de oorzaken van die sociale noden. Die er een alternatief voor wil uitwerken dat steunt op samenwerking met respect voor ieders eigenheid, eerder dan op sektarisme. Het is daar dat Rood! aan wil werken en de SAP ondersteunt dat.